CUPRINS

Prefaţă v
CAPITOLUL 1. PROPRIETĂȚI GENERALE ALE SPAȚIILOR TOPOLOGICE 11
1.1. Definiția spațiului topologic. Exemple. Noțiunea de vecinătate şi de punct interior pentru o mulțime 11
1.2. Mulțimi închise. Aderența, derivata, frontiera unei mulțimi. Mulțimi dense 17
1.3. Bază de vecinătăți a unui punct într-un spațiu topologic. Bază de deschişi, spații cu bază numărabilă 27
1.4. Noțiunea de subspațiu topologic. Topologia indusă 30
1.5. Şiruri generalizate şi filtre în spații topologice 32
1.6. Familii de topologii pe o mulțime dată. Relația de ordine între două topologii 41
1.7. Limită şi continuitate în spații topologice 48
1.8. Generarea unei topologii folosind proprietățile familiei vecinătăților unui punct arbitrar într-un spațiu topologic 58

CAPITOLUL 2. TIPURI PARTICULARE DE SPAȚII TOPOLOGICE 60
2.1. Spații topologice separate 60
2.2. Spații topologice separabile 63
2.3. Spații topologice regulate 65
2.4. Spații topologice compacte 67
2.5. Spații topologice local compacte. Compactificarea Alexandrov. Cercul şi sfera lui Riemann 79
2.6. Spații topologice normale 84
2.7. Spații topologice conexe 86
2.8. Produse de spații topologice 94

CAPITOLUL 3. SPAȚII METRICE 104
3.1. Definiție, exemple, proprietăți generale 104
3.2. Spații metrice complete 120
3.3. Metrici topologic şi uniform echivalente 130
3.4. Spații metrice compacte 134
3.5. Spații Baire 141
3.6. Spații metrice conexe 145
3.7. Compactificarea Čech-Stone. Condiții pentru ca un spațiu topologic să fie metrizabil 148

CAPITOLUL 4. SPAȚII VECTORIALE TOPOLOGICE 160
4.0. Spații vectoriale. Definiții, exemple, proprietăți generale 160
4.1. Tipuri remarcabile de mulțimi în spații vectoriale 169

4.2. Funcționale liniare şi subliniare. Seminorme şi norme. Funcționala Minkowski. Teorema Hahn-Banach 176
4.3. Varietăți liniare şi hiperplane. Proprietăți de separare 184
4.4. Spații vectoriale topologice. Definiție, exemple, proprietăți generale 190
4.5. Mulțimi convexe, mărginite, total mărginite şi compacte în spații vectoriale topologice 198
4.6. Spații local convexe 204
4.7. Topologia slabă pe un spațiu local convex 211

CAPITOLUL 5. SPAȚII VECTORIALE NORMATE 212
5.1. Definiții, exemple, proprietăți generale 212
5.2. Spații vectoriale normate finit dimensionale 219
5.3. Spații Banach. Definiție, proprietăți, exemple de spații Banach 227
5.4. Operatori liniari şi continui. Definiție, exemple. Spațiul operatorilor liniari şi continui 238
5.5. Principii fundamentale ale Analizei Funcționale 246
5.6. Dualul unui spațiu vectorial normat 250
5.7. Caracterizarea dualelor unor spații concrete 259
5.8. Comparații între spații metrice, spații vectoriale topologice şi spații vectoriale normate. Condiția de normabilitate a unui spațiu vectorial topologic 271

CAPITOLUL 6. INTRODUCERE ÎN TEORIA DISTRIBUȚIILOR 275
6.0. Preliminarii 275
6.1. Spațiul lui Schwartz 277
6.2. Noțiunea de distribuție. Definiție, exemple 284
6.3. Operații cu distribuții 289
6.4. Aplicații ale distribuțiilor 299

ANEXĂ. ELEMENTE DE TEORIA MĂSURII 306
A.1. CLASE DE MULȚIMI 306
A.2. MĂSURI POZITIVE. DEFINIȚII, EXEMPLE, PROPRIETĂȚI 309
A.3. FUNCȚII MĂSURABILE 315
A.4. INTEGRALA UNEI FUNCȚII REALE ÎN RAPORT CU O MĂSURĂ POZITIVĂ 319

INDEX DE NOȚIUNI 326

BIBLIOGRAFIE 336

CAPITOLUL 1. PROPRIETĂȚI GENERALE ALE SPAȚIILOR TOPOLOGICE

1.1. Definiția spațiului topologic. Exemple. Noțiunea de vecinătate şi de punct interior pentru o mulțime

Definiția 1.1.1. Fie X o mulțime nevidă. O familie τ de submulțimi ale lui X se numeşte *topologie* dacă satisface condițiile:

1^0) $\varnothing, X \in \tau$;

2^0) Pentru orice familie de indici I cu $D_\alpha \in \tau, \forall \alpha \in I,$ avem: $\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha \in \tau;$

3^0) Dacă $A, B \in \tau$, atunci $A \cap B \in \tau$.

Elementele lui τ se numesc *mulţimi deschise.*

Observația 1.1.2.

a) Din condiția 3^0) rezultă imediat, prin inducție, că pentru orice familie finită $\left(D_i\right)_{1\le i\le n}$ cu $D_i \in \tau, \forall i = \overline{1,n}$, avem:

$$\bigcap_{i=1}^{n} D_i \in \tau .$$

b) După cum vom vedea, intersecția unei familii infinite de mulțimi deschise nu este, în general, o mulțime deschisă.

Exemplul 1.1.3. Fie $X = \mathbb{R}$. Definim pe $\mathbb{R}$ următoarea topologie τ: $A \in \tau$ dacă este îndeplinită una din condițiile:

i) $A = \varnothing$;

ii) Dacă $A \neq \varnothing$, atunci $\forall x \in A$, $\exists r > 0$ astfel încât $(x - r, x + r) \subset A$.

Să verificăm cele trei condiții din definiția unei topologii:

1) $\varnothing, X \in \tau$, evident;

2) Fie $\left(D_\alpha\right)_{\alpha \in I} \subset \tau$ şi fie $x \in \bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha$.

Atunci $\exists \alpha_0 \in I$ cu $x \in D_{\alpha_0}$, deci $\exists r > 0$ astfel încât $(x - r, x + r) \subset D_{\alpha_0}$, de unde deducem că $(x - r, x + r) \subset \bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha$, adică $\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha \in \tau$.

3) Fie $A, B \in \tau$. Dacă $A \cap B = \varnothing$ atunci $A \cap B \in \tau$.

Presupunem că $A \cap B \neq \varnothing$ şi fie $x \in A \cap B$.

$x \in A$ şi $A \in \tau \Rightarrow \exists r_1 > 0$ astfel încât $(x - r_1, x + r_1) \subset A$.
$x \in B$ şi $B \in \tau \Rightarrow \exists r_2 > 0$ astfel încât $(x - r_2, x + r_2) \subset A$.
Fie $r = \min(r_1, r_2)$. Atunci
$(x - r, x + r) \subset A$, $(x - r, x + r) \subset B$, deci $(x - r, x + r) \subset A \cap B$ de unde deducem că $A \cap B \in \tau$.

Exemplul 1.1.4. Fie $X = \mathbb{C}$; definim pe $\mathbb{C}$ topologia τ în felul următor: $A \in \tau$ dacă

i) $A = \varnothing$ sau ii) dacă $A \neq \varnothing$, $\forall z \in A$, $\exists r > 0$ astfel încât $\forall y \in \mathbb{C}$ cu $|y - z| < r$, avem $y \in A$.

Se verifică, similar cu exemplul 1.1.3., că mulțimile $A \in \tau$ astfel definite, satisfac condițiile de definiție ale unei topologii.

Definiția 1.1.5. Fie $a, b, c, d \in \overline{\mathbb{R}}$ cu $a < b$, $c < d$. Produsul cartezian $(a,b) \times (c,d) = \{(x,y) | x \in (a,b),\ y \in (c,d)\}$ se numeşte *interval bi-dimensional deschis*.

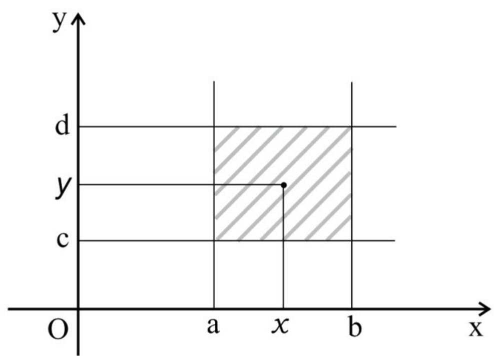

Figura 1.1

Mai general, în $\mathbb{R}^n$, pentru $a_i < b_i$, $a_i, b_i \in \overline{\mathbb{R}}$, $i = \overline{1,n}$, mulțimea $I_n = \prod_{i=1}^{n} (a_i, b_i) = (a_1, b_1) \times (a_2, b_2) \times \ldots \times (a_n, b_n)$ se numeşte *interval deschis n-dimensional*.

Exemplul 1.1.6. Fie $X = \mathbb{R}^n$. Pe $\mathbb{R}^n$ definim următoarea topologie τ: $A \in \tau$ dacă
i) $A = \varnothing$ sau ii) dacă $A \neq \varnothing$, $\forall x \in A$, $\exists I_n$ (interval deschis n-dimensional) astfel încât $x \in I_n \subset A$.

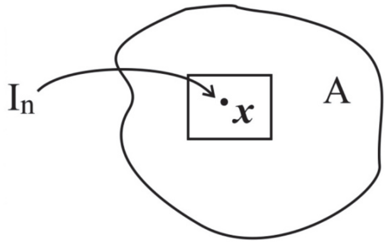

Figura 1.2

(τ se mai numeşte *topologia naturală* pe $\mathbb{R}^n$).

Exemplul 1.1.7. Fie $X \neq \emptyset$, $\tau = \{\emptyset, X\}$. Se verifică uşor că τ este o topologie, numită *topologia indiscretă* (sau *grosieră*) a lui X.

Exemplul 1.1.8. Fie $X \neq \emptyset$, $\tau = \mathcal{P}(X)$ (mulțimea părților lui X). Atunci τ este o topologie pe X, numită *topologia discretă* a lui X.

Observația 1.1.9. Din exemplele 1.1.7., 1.1.8. vedem că pe o mulțime dată putem construi mai multe topologii. În paragraful 1.6 vom vedea cum pot fi comparate două sau mai multe topologii pe aceeaşi mulțime.

Exemplul 1.1.10. Fie $X = \mathbb{N}$. Pe $\mathbb{N}$ construim următoarea topologie τ: $A \in \tau$ dacă i) $A = \emptyset$ sau ii) dacă $A \neq \emptyset$, $A \neq \mathbb{N}$ atunci $\forall p \in A$, p este număr prim; sau
iii) $A = \mathbb{N}$.
Verificăm cele trei condiții de definiție a unei topologii:
1) $\emptyset, \mathbb{N} \in \tau$, din construcție;
2) Fie $(D_\alpha)_{\alpha \in I} \subset \tau$. Dacă $\exists \alpha_0 \in I$ cu $D_{\alpha_0} = \mathbb{N}$, atunci $\bigcup_{\alpha \in I} D_\alpha = \mathbb{N} \in \tau$.
Dacă $\forall \alpha \in I, D_\alpha \neq \mathbb{N}$ atunci:
2.1. Dacă $\exists J \neq \emptyset, J \subset I$ astfel încât $\emptyset \neq D_\beta \neq \mathbb{N}, \forall \beta \in J$ şi $D_\alpha = \emptyset, \forall \alpha \in I \setminus J$, atunci:

$$\bigcup_{\alpha \in I} D_\alpha = \bigcup_{\beta \in J} D_\beta$$

şi fiecare mulțime D_β este formată numai din numere prime, deci $\bigcup_{\beta \in J} D_\beta$ este formată numai din numere prime. Rezultă atunci

$$\bigcup_{\alpha \in I} D_\alpha = \bigcup_{\beta \in J} D_\beta \in \tau.$$

2.2. Dacă $D_\alpha = \varnothing, \forall \alpha \in I$ atunci $\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha = \varnothing \in \tau.$

3) Fie $A, B \in \tau.$

3.1. Dacă $A \cap B = \varnothing \Rightarrow A \cap B \in \tau;$

3.2. Dacă $A \cap B \neq \varnothing$, distingem cazurile:

3.2.1. $A = B = \mathbb{N} \Rightarrow A \cap B = \mathbb{N} \in \tau;$

3.2.2. $A = \mathbb{N},\ B \neq \mathbb{N} \Rightarrow A \cap B = B \in \tau$ (similar pentru $A \neq \mathbb{N},\ B = \mathbb{N}$);

3.2.3. $A, B \neq \mathbb{N}$, atunci $A \cap B$ va conține numerele prime comune lui A şi B, deci $A \cap B \in \tau$.

Exemplul 1.1.11. Fie $X \neq \varnothing$. Definim pe X următoarea topologie τ: $A \in \tau$ dacă i) $A = \varnothing$ sau ii) dacă $A \neq \varnothing$, atunci $X \setminus A$ este finită sau vidă. Să probăm că τ este o topologie:

1) $\varnothing \in \tau$ (din construcție), iar dacă $A = X$, $X \setminus A = \varnothing$, deci $X \in \tau$;

2) Fie $\left(D_\alpha\right)_{\alpha \in I} \subset \tau$. Dacă $\forall \alpha \in I, D_\alpha = \varnothing$, atunci $\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha = \varnothing \in \tau$. Dacă $\exists \alpha_0 \in I$ cu $D_{\alpha_0} \neq \varnothing$, atunci $X \setminus D_{\alpha_0}$ este finită sau vidă; cum $X \setminus \left(\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha \right) \subset X \setminus D_{\alpha_0}$, deducem că $X \setminus \left(\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha \right)$ este finită sau vidă, deci $\bigcup\limits_{\alpha \in I} D_\alpha \in \tau$.

3) Fie $A, B \in \tau$ cu $A \cap B \neq \varnothing$. Notăm cu $\mathcal{C}A$ (respectiv $\mathcal{C}B$) mulțimile $X \setminus A$ (respectiv $X \setminus B$) adică complementarele lui A şi B.

Avem că

$$\mathcal{C}\left(A \cap B\right) = \left(\mathcal{C}A\right) \cup \left(\mathcal{C}B\right)$$

Dar $A \neq \varnothing, B \neq \varnothing$, deci $\mathcal{C}A$ şi $\mathcal{C}B$ sunt finite sau vide, deci $\left(\mathcal{C}A\right) \cup \left(\mathcal{C}B\right)$ este finită sau vidă. Obținem deci:

$$A \cap B \in \tau.$$

Definiția 1.1.12. Dacă $X \neq \varnothing$ şi τ este o topologie pe X, atunci perechea $\left(X, \tau\right)$ se numeşte *spaţiu topologic*.

Definiția 1.1.13. Fie $\left(X, \tau\right)$ un spațiu topologic.

a) Fie $x \in X, V \subset X$ spunem că V este o *vecinătate a lui* x dacă $\exists D \in \tau$ cu $x \in D \subset V$.

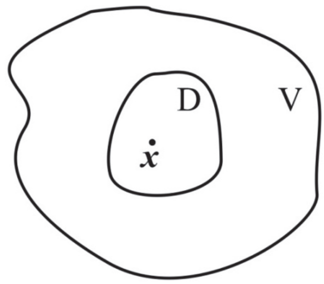

Figura 1.3

Mulțimea tuturor vecinătăților lui x se notează $\mathcal{V}_x$.

b) Fie $A \subset X$, $V \subset X$ spunem că V este o *vecinătate a lui* A dacă $\exists D \in \tau$ cu $A \subset D \subset V$. Vom nota cu $\mathcal{V}_A$ mulțimea tuturor vecinătăților mulțimii A.

Teorema 1.1.14. *Fie* (X,τ) *un spaţiu topologic şi* $A \subset X$. *Sunt echivalente afirmaţiile:*

1) $A \in \tau$;

2) $\forall x \in A,\ A \in \mathcal{V}_x$.

Demonstraţie.

$1) \Rightarrow 2)$ Cum $A \in \tau$, avem $x \in A \subset A$, deci $A \in \mathcal{V}_x$.

$2) \Rightarrow 1)$ $\forall x \in A,\ \exists D_x \in \tau$ cu $x \in D_x \subset A$. Atunci, evident, $A = \bigcup\limits_{x \in A} D_x$ şi, din a doua condiție din definiția unei topologii, rezultă $A \in \tau$. ■

Observația 1.1.15. Teorema 1.1.14. afirmă că o mulțime nevidă este deschisă dacă şi numai dacă este vecinătate pentru orice punct al său.

Definiția 1.1.16. Fie (X,τ) un spațiu topologic, $A \subset X$, $x \in X$. Spunem că x este *punct interior* al mulțimii A dacă $A \in \mathcal{V}_x$.

Mulțimea $\mathring{A} = \{x \in X \mid x \text{ este punct interior al lui } A\}$ se numeşte *interiorul lui* A.

Propoziția 1.1.17. *Fie* (X,τ) *un spaţiu topologic,* $\emptyset \neq A \subset X$. *Atunci* $\mathring{A} = \bigcup\limits_{\substack{D \in \tau \\ D \subset A}} D$.

Demonstraţie.

i) Fie $x \in \mathring{A} \Rightarrow A \in \mathcal{V}_x \Rightarrow \exists D_x \in \tau$ cu $x \in D_x \subset A \Rightarrow \mathring{A} \subset \bigcup\limits_{\substack{D \in \tau \\ D \subset A}} D$.

ii) Fie acum $x \in \bigcup\limits_{\substack{D\in\tau \\ D\subset A}} D$, deci $A \in \mathcal{V}_x$, de unde $x \in \mathring{A}$. Aşadar $\bigcup\limits_{\substack{D\in\tau \\ D\subset A}} D \subset \mathring{A}$. ■

Exemplul 1.1.18. Fie $X = \mathbb{R}$, τ topologia definită în exemplul 1.1.3. Fie $A = \{1\} \cup [2,3)$. Să determinăm $\mathring{A}$.

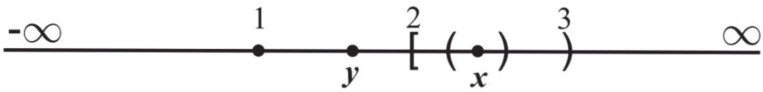

Figura 1.4

Pentru $x \in (2,3)$, $\exists r > 0$ astfel încât $(x-r, x+r) \subset (2,3)$. Rezultă $x \in (x-r, x+r) \subset\subset (2,3) \subset A$. Dar, din exemplul 1.1.3. rezultă că orice interval de tipul $(x-r, x+r) \in \tau$ (pentru că se poate conține pe el însuşi!). Deducem că $A \in \mathcal{V}_x$, deci $x \in \mathring{A}$. Fie acum $x = 2$ şi vom proba că $2 \notin \mathring{A}$. Să presupunem prin absurd că $2 \in \mathring{A}$, deci $A \in \mathcal{V}_2$, adică $\exists D \in \tau$ cu $2 \in D \subset A$. Atunci, $\exists r > 0$ astfel încât $(2-r, 2+r) \subset D \subset A$ fals, deoarece $\forall y \in (1,2)$, $y \notin A$. Aşadar $2 \notin \mathring{A}$ şi, analog, $1 \notin \mathring{A}$. Deducem că $\mathring{A} = (2,3)$.

Exemplul 1.1.19. Fie $A = \left\{ \frac{1}{n} \middle|\, n \in \mathbb{N}^* \right\}$. Arătăm că $\mathring{A} = \varnothing$.

Să presupunem prin absurd că $\exists k \in \mathbb{N}^*$ cu $\frac{1}{k} \in \mathring{A}$, deci $A \in \mathcal{V}_{\frac{1}{k}}$; ca şi în exemplul 1.1.18., ar rezulta că $\exists r > 0$ astfel încât $\left(\frac{1}{k} - r, \frac{1}{k} + r \right) \subset A$, ceea ce este fals, întrucât $\forall y \in \left(\frac{1}{k+1}, \frac{1}{k} \right)$, $y \notin A$.

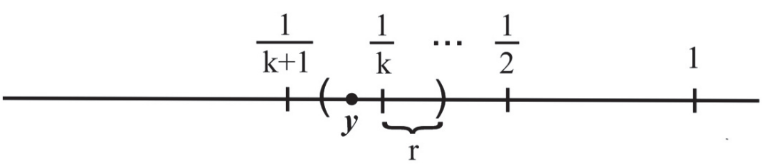

Figura 1.5